

ČLEN ARTIKEL

URČITÝ

NEURČITÝ

	<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>	<i>mn.č.</i>	<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>	
1. p.	der	die	das	die	ein	eine	ein	
2. p.	des	der	des	der	eines	einer	eines	<i> nemá</i>
3. p.	dem	der	dem	den	einem	einer	einem	<i> mn.č.</i>
4. p.	den	die	das	die	einen	eine	ein	

Člen určitý: osoby a věci známé, již zmíněné; číslovky řadové; 3. stupeň přídavných jmen; jména pohoří, řek, moří; názvy zemí muž. a žen. rodu; názvy ročních období a měsíců; jde-li o osoby, předměty nebo jevy existující jen jednou (Die Sonne scheint.), a reprezentanty živočišného druhu (Die Katze ist ein Haustier.)

Člen neurčitý: osoby a věci dosud neznámé, blíže neurčené

Vynechávání členu: u jmen látkových označujících neurč.množství (Tee trinken. *ale:* Bringen Sie mir einen Tee.); po měrných jednotkách (3 Kilo Birnen); u názvů povolání; v nadpisech a nápisech; v oslovení (Lieber Pavel); ve zvoláních (Hilfe!); u osobních jménech a v titulech; v pevných spojeních (zu Fuß); v mnoha předlož.vazbách (mit Freude); u některých abstrakt (Ich habe Zeit, Glück); u vlastních jmen míst a zemí stř. rodu (Prag, Deutschland); u názvů kontinentů; u jmen národností; za podst. jm. v 2. pádě (des Vaters Garten); v mn.č. tam, kde by byl v jedn.č. člen neurč.; je-li podst. jm. spojeno se zájmenem (Das ist mein Wagen.)

PODSTATNÁ JMÉNA SUBSTANTIVE

	MUŽSKÝ ROD		ŽENSKÝ ROD	STŘEDNÍ ROD	
1. SILNÉ SKLOŇOVÁNÍ <i>v množ. čísle bez koncovky</i>	der Lehrer des Lehrers dem Lehrer den Lehrer die Lehrer der Lehrer den Lehrern die Lehrer	der Vater des Vaters dem Vater den Vater die Väter der Väter den Vätern die Väter	die Mutter der Mutter der Mutter die Mutter die Mütter der Mütter den Müttern die Mütter	das Fenster des Fensters dem Fenster das Fenster die Fenster der Fenster den Fenstern die Fenster	
<i>Skloňují se tak</i>	<i>teměř všochna p.j. na -er, -el, -en</i> <i>P.j. muž. a stř. r. na -n nepřibírají v 3.p.mn.č. další n.</i>		<i>jenom die Mutter die Tochter</i>	<i>p.j. na -e, -er, -el, -en, -chen, -lein</i>	
2. SILNÉ SKLOŇOVÁNÍ <i>v množ. čísle koncovka -e</i>	der Tag des Tag(e)s dem Tag(e) den Tag die Tage der Tage den Tagen die Tage	der Baum des Baum(e)s dem Baum(e) den Baum die Bäume der Bäume den Bäumen die Bäume	die Stadt der Stadt der Stadt die Stadt die Städte der Städte den Städten die Städte	das Jahr des Jahr(e)s dem Jahr(e) das Jahr die Jahre der Jahre den Jahren die Jahre	
<i>Skloňuje se tak</i>	<i>mnoho p.jmen</i>	<i>několik p.j.</i>	<i>asi 40 p.j.</i>	<i>mnoho p.j.</i>	
3. SILNÉ SKLOŇOVÁNÍ <i>v množ. čísle koncovka -er</i>	der Geist des Geist(e)s dem Geist(e) den Geist die Geister der Geister den Geistern die Geister	der Mann des Mann(e)s dem Mann(e) den Mann die Männer der Männer den Männern die Männer	das Kind des Kind(e)s dem Kind(e) das Kind die Kinder der Kinder den Kindern die Kinder	das Dorf des Dorf(e)s dem Dorf(e) das Dorf die Dörfer der Dörfer den Dörfern die Dörfer	
<i>Skloňují se tak</i>	<i>jen der Geist, der Leib</i>	<i>jen 10 p.j.</i>	<i>mnoho p.j.</i>	<i>mnoho p.j.</i>	
SLABÉ SKLOŇOVÁNÍ <i>v jedn. i v množ. čísle koncovka -(e)n</i>	<i>pouze MUŽSKÝ ROD</i>		<ul style="list-style-type: none"> • MUŽSKÉHO RODU jsou názvy dní, měsíců, ročních období; svět. stran; větrů, vodních srážek; vlaků, aut; minerálů; alkoholických nápojů (<i>ale: das Bier</i>). • ŽENSKÉHO RODU - názvy letadel, lodí; většiny stromů a květin; většiny řek; subst. číslovky (<i>die Eins</i>); podstatná jména na <i>-heit, -keit, -schaft, -ung, -el, -ie, -ion, -in</i>. • STŘED. RODU - názvy kontinentů, ostrovů, všech měst, většiny zemí; měr a vah; kovů; chem. prvků; zpodstatněných sloves; mláďat; zdrobnělin - tvoří se příponou <i>-chen, -lein</i>. 		
<i>Skloňuje se tak</i>	der Mensch des Menschen dem Menschen den Menschen die Menschen der Menschen den Menschen die Menschen	der Junge des Jungen dem Jungen den Jungen die Jungen der Jungen den Jungen die Jungen			
<i>Skloňuje se tak</i>	<i>mnoho p.j.</i>	<i>několik p.j. živ.</i>			
SMÍŠENÉ SKLOŇOVÁNÍ <i>v mn. čísle slabé</i>	der Staat des Staat(e)s dem Staat(e) den Staat die Staaten der Staaten den Staaten die Staaten	der Name des Namens dem Namen den Namen die Namen der Namen den Namen die Namen	die Frau der Frau der Frau die Frau die Frauen der Frauen den Frauen die Frauen	die Schule der Schule der Schule die Schule die Schulen der Schulen den Schulen die Schulen	das Auge des Auges dem Auge das Auge die Augen der Augen den Augen die Augen
<i>Skloňuje se tak</i>	<i>málo p.j.</i>	<i>několik p.j.</i>	<i>mnoho p.j.</i>	<i>velmi mnoho p.j.</i>	<i>několik p.j.</i>

- Podstatné jméno **das Herz**: das Herz, des Herzens, dem Herzen, das Herz; *mn.č.* - Herzen
- P.j. **r Herr** (des/dem/den Herr, *mn.č.* všude -en) Herrm Wolfs Sohn, der Sohn Herrn Wolfs *ale:* der Sohn des Herrn Wolf. **Titul** se skloňuje, jen pokud je spojen se členem: der Vortrag des Professors Wolf. Je-li titul bez členu, skloňuje se jen jméno: der Vortrag Professor Wolfs.
- P.jména na **-s, -ß, -sch, -st, -x, -tsch, -tz, -z, -zt** mají v 2.p. koncovku **-es**: des Hauses.
- P.jména ž. rodu zakončená na **-in** zdvojují v mn. čísle n: e Freundin - e Freundinnen.
- P.j. **cizího původu** mají v mn.čísle různé koncovky; často **-s**: s Auto / Autos, r Job / Jobs, s Hotel / Hotels, (*ale též:* e Mutti / Muttis, r Vati / Vatis...); **-en**: s Drama / Dramen, e Firma / Firmen; **-ien**: s Material / Materialien, s Prinzip / Prinzipien, **-e**: r Film / Filme, r Bus / Busse, s Problem / Probleme.
- P.jm. muž. a stř.rodu označující počet, míru či váhu jsou po číslovkách v j.č.: zwei Grad. U žen.r. stojí po číslovkách větších než 1 v mn.č.: fünf Flaschen (*vyjímkou je Mark: zehn Mark*).
- Vlastní jména obyvatel měst: der Prager (-s,-) Pražan, die Pragerin (-, -nen) Pražanka.
- **Osobní jména** jsou v jednotném čísle bez koncovky, pouze v 2.pádě všech rodů se připojuje **-s**. Tvarem na **-s** lze vyjádřit i české přídavné jméno přivlastňovací: Evas Eltern. Namísto **-s** lze užít osobního jména s předložkou **von**: Die Eltern von Eva. Předložka **von** je též obvyklá u jmen na **-s, -ß, -x, -z**: Der Walzer von Johann Strauss. *ale 2.p. též:* Johann Strauss' Walzer.
- U několikasilných jmen osob se skloňuje jen poslední slovo: Friedrich Schillers Werke
- U jmen rodin se připojuje **-s** k přijetí: Wir treffen uns mit Kohls. Setkáme se s Kohlovými.
- P.j. **pomnožná**: některé názvy pohoří/zemí (die Alpen/die USA, die Niederlande), názvy svátků a čas. úseků (Ostern, die Ferien), skupiny osob (die Eltern), některé obch.názvy (die Textilien)
- **Rod složených p. jmen** se řídí poslední částí (der Wald + die Blume = die Waldblume).

PŘÍDAVNÁ JMÉNA ADJEKTIVE

- v přísudku mají pro všechny rody i obě čísla stejný tvar (s příd. jménem je shodný i tvar příslovce): Der Tisch ist **neu**. Stůl je nový. Die Tische sind **neu**. Stoly jsou nové. Das Ziel ist / Die Ziele sind **schwer**. Cíl je těžký. / Cíle jsou těžké. Er arbeitet **schwer**. Pracuje těžce.

- v přívlastku se skloňují dle tří následujících schémat (člen, zájmeno, či jejich nepřítomnost):

Skloňování po členu urč. - slabé (též po *dieser, jeder, jener, welcher, mancher*, v mn.č. po *alle, beide*)

	<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>
1. der neue Ball	die neue Tasche	das neue Buch	
2. des neuen Balls	der neuen Tasche	des neuen Buch(e)s	
3. dem neuen Ball	der neuen Tasche	dem neuen Buch	
4. den neuen Ball	die neue Tasche	das neue Buch	

mn. č. - všechny rody

1. die neuen Bälle, Taschen, Bücher 2. der neuen Bälle, Taschen, Bücher 3. den neuen Bällen, Taschen, Büchern 4. die neuen Bälle, Taschen, Bücher	• Po zájmenech přívlastňovacích a po kein se příd. jména skloňují v jedn.č. jako po členu neurčitým a v mn.č. jako po členu určitým.
--	---

Skloňování po členu neurčitým - smíšené

1. ein neuer Ball	eine neue Tasche	ein neues Buch	<i>neurč.</i>
2. eines neuen Balls	einer neuen Tasche	eines neuen Buches	<i>člen</i>
3. einem neuen Ball	einer neuen Tasche	einem neuen Buch	<i>ne má</i>
4. einen neuen Ball	eine neue Tasche	ein neues Buch	<i>mn.č.</i>

Skloňování bez členu - silné

	<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>	<i>mn. č. - všechny rody</i>
1. guter Wein	gute Suppe	gutes Brot	gute Weine, Suppen, Brote	
2. guten Weins	guter Suppe	guten Brotes	guter Weine, Suppen, Brote	
3. gutem Wein	guter Suppe	gutem Brot	guten Weinen, Suppen, Broten	
4. guten Wein	gute Suppe	gutes Brot	gute Weine, Suppen, Brote	

Stupňování přídavných jmen

pravidelné			nepravidelné		
<i>1. stupeň</i>	<i>2. stupeň</i>	<i>3. stupeň</i>	<i>1. stupeň</i>	<i>2. stupeň</i>	<i>3. stupeň</i>
klein malý	kleiner r, e, s	kleinste	gut dobrý	besser r, e, s	beste
teuer drahý	teurer	teuerste	groß velký	größer	größte
schön hezký	schöner	schönste	hoch vysoký	höher	höchste
alt starý	älter	älteste	nahe blízký	näher	nächste
jung mladý	jünger	jüngste	viel mnohý	mehr	meiste
kurz krátký	kürzer	kürzeste	wenig nemnohý	weniger	wenigste
lang dlouhý	länger	längste			mindeste

Srovnání: Er ist so alt wie ich. Je tak starý jako já. Er ist groß wie ich. Je velký jako já. Er ist größer als ich. Je větší než já. Er ist der größte von uns. Je z nás největší.

3. stupeň se též tvoří příponou **-sten** s předložkou **am** (nejde-li o srovnání s jinými osobami a předměty). Mein Bruder ist **am ältesten** / **am größten**. Můj bratr je nejstarší / největší. Stupňované tvary př.jm. se v přívlastku skloňují stejně jako základní: der ältere Freund

- Po neurč. číslovkách **andere, einige, ein paar, mehrere, viele, wenige** a po urč. čís. je silné skloňování (jako bez členu): viele gute Bücher, Bücher einiger deutscher Autoren. Po **welche, manche, solche** někdy koncovka kolísá mezi slabými a silnými tvary.
- Stojí-li vedle sebe více př.jmen, skloňují se všechna (stejná konc.) **mein alter guter Freund**
- U příd. jmen na **-el** odpadá **-e-** před koncovkou. Diese Bluse ist dunkel. Die dunkle Bluse.
- Některá příd. jména cizího původu se neskloňují. das prima Auto, ein lila / rosa Kleid
- Přídavná jména odvozená od místních jmen příponou **-er** se piší s velkým písmenem a neskloňují se: Prager Theater - pražská divadla, von Berliner Freunden - od berlinských přátel
- Příd. jm. **hoch** vysoký má ve skloň. tvarech a v 2. stupni **h** místo **ch**. das hohe Haus, höher
- Některá př.jména lze odvodit pomocí předpon **ge-, miss-, un-, ur-** (unweit...) a přípon **-lich, -ig, -isch, -bar, -sam** (das Glück - glücklich; neugierig, komisch, leibar, seltsam).

Zpodstatnělá př. jména se piší s velkým písmenem, skloňují se jako př. jména a mají funkci podst. jména. der Bekannte, ein Bekannter známý / die Bekannte, eine Bekannte známá / die Bekannten, Bekannte známí (*mn.č.*); diese Bekannten. viele Bekannte, alle Bekannten; r,e Deutsche, ein Deutscher, eine Deutsche Němec. Němka / Deutscher - Ich bin Deutscher. (*silné skloňování*). {pozor podst. jm.: Ich bin Tscheche / Tschechin (*příslušníci ostat. národnosti - slabé skl.*); *Příslušníci národnosti na -er* (např. Engländer) se skloňují podle vzoru Lehrer.} Zpodstatnělá přídavná jména středního rodu: das Ganze, ein Ganzes - celek, Altes und Neues in Prag - staré a nové v Praze.

ZÁJMENA PRONOMEN

Osobní (*2. pád se již téměř nepoužívá*)

1.p. ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
3.p. mir	dir	ihm	ihr	ihm	uns	euch	ihnen	Ihnen
4.p. mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie	Sie

Zvratná: zvratné **sich** se užívá jen ve 3.os. a inf., jinde se nahrazuje osob. zájmeny.

4. pád (v češtině většinou se) těšit se ich freue mich wir freuen uns du freust dich ihr freut euch er freut sich sie freuen sich	3. pád (v češtině většinou si) koupit si ich kaufe mir wir kaufen uns du kaufst dir ihr kauft euch er kauft sich sie kaufen sich
---	--

- Pro vyjádření vzájemnosti se též užívá zájmena **einander**, to se často spojuje s různými předložkami. Sie helfen **einander** n. **sich**. Pomáhají si navzájem. Wir sprechen oft **miteinander**. Mluvíme spolu často. Sie sitzen **nebeneinander**. Sedí vedle sebe.

Přívlastňovací
mein můj, **dein** tvůj, **sein** jeho, **ihr** její, **sein** jeho; **unser** náš, **euer** váš, **ihr** jejich, **Ihr** Váš

Zájmeno **mein** (*ostatní přívlastňovací zájmena se skloňují stejně*) *mn. č.*

1. mein Vater	meine Mutter	mein Kind	meine Tanten
2. meines Vaters	meiner Mutter	meines Kindes	meiner Tanten
3. meinem Vater	meiner Mutter	meinem Kind	meinen Tanten
4. meinen Vater	meine Mutter	mein Kind	meine Tanten

- Přívlastňovací zájmeno se shoduje s podmětem, ke kterému se vztahuje. Němčina nemá ekvivalent českého **svůj**. Ich fahre mit **meinem** Auto. Jedu svým autem.
- Přívlast. zájmeno a neurčitý člen mohou stát i **samostatně** - skloňují se jako urč. člen.

<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>	<i>m.r.</i>	<i>ž.r.</i>	<i>stř.r.</i>
meiner unserer	meine unsere	mein(e)s unser(e)s	1. einer	eine	ein(e)s
deiner eu(er)rer	deine eu(re)	dein(e)s eu(er)(e)s	2. -	-	-
seiner ihrer	seine ihre	sein(e)s ihr(e)s	3. einem	einem	einem
Hier steht mein Wagen.	Zde stojí můj vůz.		4. einen	eine	ein(e)s
Wo steht deiner/seiner?	Kde stojí tvůj / jeho?				

Ukazovací (*skloňují se jako člen určitý*)
der, die, das / die - ten, ta, to / *mn.č.* ti, ty, ta při skloňování se liší jen ve 2.pádě obou čísel (**dessen, deren, dessen; deren** nebo **derer**) a ve 3.pádě mn.čísla (**denen**)
dieser, diese, dieses / diese - tento, tato, toto / *mn.č.* též: **r,e,s hier/da** Der Zug da. Tento vlak.
jener, jene, jenes / jene - onen, ona, ono / *mn.č.* též: **r,e,s dort** Der Zug dort. Tamten vlak.
solcher, solche, solches / solche - takový, taková. takové / *mn.č.* Časté užití s neurčitým členem jako př.jm.: ein solches Glück hovorově též **so ein(e)**: so ein Glück takové štěstí
derselbe, dieselbe, dasselbe / dieselben = der gleiche, ... - tentýž, tatáž, totéž / *mn.č.* skloňují se jako příd. jména po členu určitým
derjenige, diejenige, dasjenige / diejenigen - ten, ta, to / ti, ty, ta skloň. jako derselbe.

Tázací

wer kdo 1.p. **Wer** ist das? Kdo je to?
 2.p. **Wessen** Auto ist das? Čí je to auto? *Po wessen je podst. jm. bez členu.*
 3.p. **Wem** gehört es? Komu to patří?
 4.p. **Wen** siehst du? Koho vidíš?

was co 1.p. **Was** ist das? Co je to? *Používá se pouze 1. a 4. pád.*
 4.p. **Was** siehst du? Co vidíš?

was für ein (e) - jaký,-á,-é Ptáme se na vlastnosti osob nebo věcí. Skloňuje se jen člen. **Was für ein** Kleid soll ich kaufen? Jaké šaty (si) mám koupit?

V mn. čísle a před látkovými příp. abstraktními podst. jmény má tvar **was für**.
welcher -e,-es který,-á,-é Ptáme se na konkrétní osoby nebo věci, nebo vybíráme ze souboru osob nebo věcí. Skloňuje se jako člen určitý. **Welches** Kleid soll ich kaufen? Které šaty (si) mám koupit?

wie jaký,-á,-é Ptáme se na příd. jméno v přísudku. **Wie** ist das Buch? Jaká je to kniha?

Vztažná - užívá se zájmen **der, die, das** (méně **welcher, welche, welches**) a **wer, was**.

m.r.	ž.r.	stř.r.	mn.č.	m.r.	ž.r.	stř.r.	mn.č.		
1. der	die	das	die	welcher	welche	welches	welche	wer	was
2. dessen	deren	dessen	deren	dessen	deren	dessen	deren	wessen	-
3. dem	der	dem	denen	welchem	welcher	welchem	welchen	wem	-
4. den	die	das	die	welchen	welche	welches	welche	wen	was

Neurčitá a záporná

jemand někdo skloňuje se: 1.p. jemand 2.p. -es 3.p. -(em) 4.p. -(en)

niemand nikdo skloňuje se jako jemand " " "

jeder,-e,-es / alle každý / všichni; **mancher,-e,-s / manche** některý, mnohý / mnozí skloňují se jako čl. urč.; užití i samostatně **mancher** leckdo, **manches** leccos; **alles** všechno **man** člověk, lidé vyjadřuje neurč. podmět a vyskytuje se jen v 1.pádu, ve 3.pádu se užívá **einem**, ve 4.p. **einen** (2.p. se neužívá) **Man** spricht hier deutsch. Mluví se tu německy.

es ono (jen 1.p., za zájmenem **das**); **etwas** něco; **nichts** nic (jen 1. a 4.p.)

kein žádný v jedn. čísle jako člen neurčitý, v mn.č. jako člen určitý.

irgend- vyjadřuje neurčitost (**irgendwas** něco, cosi; **irgendwo** někde, kdesi; **irgendwann** někdy; **irgendwer** kdosi; (**irgendjemand** někdo **Er hat da irgendetwas falsch verstanden.** Něčemu tu špatně rozuměl.)

PŘÍSLOVCE ADVERBIEN

Stupňování - 2.stupeň -er jako u přídavných jmen, 3.stupeň am + -sten

pravidelné

1.stupeň 2.stupeň 3.stupeň

kurz krátce kürzer am kürzesten

2.st. a, o, u -většinou u jednoslab. se přehlasuje

Srovnání: Er ist schneller gefahren als du.

Ich bin von uns allen am schnellsten gefahren.

Ve 3.st. jsou i tvary na -st nebo -stens

(pro bližší určení míry): Komm spätestens

um 5 Uhr. Přijď nejpozději v 5 hodin. Komm

möglichst bald. Přijď co nejdříve. Es ist höchst

wichtig. Je to nanejvýš důležité. Ich grüße dich

herzlichst (též: auf das / aufs herzlichste).

Zdravím tě co nejsrdčněji.

příslovce: místa - da tu, tady, dort tam, hier zde, links vlevo, rechts vpravo,

unten dole, oben nahoře, vorn(e) vpředu, hinten vzadu, (nach links doleva, von unten

zezdola apod.), draußen venku, weg pryč, ...

směru - pomocí -wärts: vorwärts kupředu, aufwärts vzhůru, nordwärts na sever, ...

směr k mluvčímu: (Komm) her sem, herauf nahoru, heraus ven, herein dovnitř, ...

směr od mluvčího: (Geh) hin tam, hinauf nahoru, hinaus ven, hinein dovnitř, ...

času - jetzt teď, immer vždy, neulich nedávno, einst kdysi, dann pak, da tu, vtom, tehdy ...

způsobu - also tedy, fast skoro, ganz zcela, genug dost, so tak, sehr velmi, zu příliš, ...

příčiny - darum / deshalb - proto, folglich tedy, tudíž, trotzdem přesto, ...

zájmenná příslovce (spojení was / das s většinou předložek - jen pro věci):

1. **tázací wo(r) + předložka** např. worauf nač, na čem, wozu k čemu aj.

2. **ukazovací da(r) + předložka** např. davon o tom, dazu k tomu, darin v tom aj.

Worauf wartest du? Ich warte darauf. Nač čekáš? Čekám na to. U osob se užívá předložek

a osobních zájmen. Auf wen wartest du? Ich warte auf ihn. Na koho čekáš? Čekám na něj.

Pozn.: V němčině se mezi příslovce (a spojky) zařazují i částice (tedy, proto; konečně).

ČÍSLOVKY NUMERALIEN**základní**

0 null	5 fünf	10 zehn	15 fünfzehn	20 zwanzig	100 (ein) hundert
1 ein/e, eins	6 sechs	11 elf	16 sechzehn	21 einund-	101 hunderteins
2 zwei	7 sieben	12 zwölf	17 siebzehn	zwanzig	130 achterdreißig
3 drei	8 acht	13 dreizehn	18 achtzehn	30 dreißig	800 achthundert
4 vier	9 neun	14 vierzehn	19 neunzehn	40 vierzig	1000 (ein) tausend
100 000	hunderttausend	1 000 001	eine Million eins	1 000 000 000	eine Milliarde

Od die Million, die Milliarde, ... = podstatná jména žen. rodu, mn. č. -en: 5 Millionen.

datum - Heute ist der 25. (-ste) Mai 1997 (neunzehnhundertsiebenundneunzig).

• Všechny číslice menší než milion se píší jako jedno slovo. Po neurč. číslovkách

viele, wenige, einige a po všech číslovkách vyšších než 1 je podst. jm. v 1. pádě

mn. čísla a přísudkové sloveso v mn. čísle. Zehn (Viele) Schüler sind hier.

řadové - skloňují se jako přídavná jména

1. r, e, s erste	8. r, e, s achte	20. r, e, s zwanzigste
2. zweite	9. neunte	21. einundzwanzigste
3. dritte	10. zehnte	30. dreißigste
4. vierte	11. elfte	100. hundertste
5. fünfte	12. zwölfte	101. hunderteinte/-erste
6. sechste	13. dreizehnte	341. dreihundert-
7. sieb(en)te	14. vierzehnte	einundvierzigste

erstens za / po prvé, **zweitens** za druhé; **Rudolf II. (der Zweite)** - vyslovujeme s urč. čl.

60. léta = die sechziger Jahre / die Sechzigerjahre / 60er Jahre: in den sechziger Jahren / ...

druhové - zweierlei dvojitý, dreierlei 2+3=5 zwei plus drei ist / ist gleich fünf

podílné - je zwei po dvou, je drei 6-4=2 sechs minus vier ist zwei

násobné - zweifach dvojnásobný, zweimal dvakrát 2x4=8 zwei mal vier ist acht

desetinná čísla - 2,5 zwei Komma fünf 8:2=4 acht durch zwei ist vier

poměr - im Verhältnis von drei zu eins 3²=9 drei hoch zwei ist neun

v poměru tři ku jedné km² = qkm = Quadratkilometer

zlomky - halb půl, poloviční skl. se jako příd. jm. $\sqrt{25}$ zweite Wurzel aus 25

die Hälfte polovina, $\frac{1}{3}$ Drittel třetina (x+y)ⁿ = x plus y in Klammern hoch n

neurčité - andere, beide, einige, mehrere, viele, wenige - skl. se jako urč. člen: beide, beider,

beiden, beide. Předchází-li urč. člen, je skloňování jako příd. jméno: die vielen / wenigen / beiden Gäste.

určování času	1:00 hod. es ist 1 Uhr / eins	3:20 es ist 10 (Minuten) vor halb 4
	3:00 es ist 3 Uhr	3:30 es ist halb 4
	3:05 es ist 5 nach 3	3:35 es ist 5 Minuten nach halb 4
	3:10 es ist 10 nach 3	3:40 es ist 10 (Minuten) nach halb 4
	3:15 es ist Viertel 4,	3:45 es ist Viertel vor 4 / drei Viertel 4
	es ist Viertel nach 3	3:50 es ist 10 (Minuten) vor 4
	Wie spät ist es? Kolik je hodin?	3:55 es ist 5 (Minuten) vor 4

Um wie viel Uhr? V kolik hodin? Ich komme um acht Uhr, (am) Freitag, am Wochenende, im Juni,

im Winter, jeden Tag, nächste Woche, in zwei Wochen. Přijdu v osm hodin, v pátek, o víkendu,

v červnu, v zimě, každý den, příští týden, za dva týdny. Er ist hier am achten. Je / Bude zde osmého.

SLOVESA VERBEN

I. pomocná 1. sein - být; *pomocná funkce*: k tvoření slož. sloves. tvarů u sloves sein, werden, bleiben a nepřechodných (nemají předmět ve 4.p., obvykle vyjadřují změnu stavu, pohyb); **2. haben** - mít; *pomoc. funkce*: k tvoření slož. tvarů u sloves přechodných (předmět ve 4.p.), zvratných, způsobových, neosobních (es regnet); **3. werden** - stá(va)t se; *pomoc. funkce*: vyjadřování změny stavu (dunkel werden - tmavnout, stmívat se), tvoření bud. času a pasíva; **způsobová dürfen** smět, **können** umět, **mögen** chtít, mít rád, **müssen** muset, **sollen** mít povinnost, **wollen** chtít; udávají postoj k ději vyjádřenému infinitivem význ. slovesa (Ich will Deutsch lernen); tvarově sem náleží i wissen vědět.

(Zvláštní použití: müssen: Eva muss zu Hause sein. Eva musí být doma. Eva je určitě doma.; sollen: Eva soll zu Hause sein. Eva má být doma. Eva je prý doma.; mögen: Du magst Recht haben. Máš asi pravdu.; wollen: Wollen Sie mich jetzt entschuldigen? Omluvte mě teď laskavě.)

II. slabá časování v pravidelných tvarech (viz dále);

silná odlišnosti v tvarech jednotlivých časů a přičestí minulého (viz dále);

smíšená v min. časech mají znaky slabých i silných sloves (viz dále - seznam, sloupec 6)

III. zvrtná (viz dále)

Předpony u sloves: neodlučitelné be-,ge-,emp-,ent-,er-,ver-,zer-,miss- (verstehen - ich verstehe); **odlučitelné** ab-,an-,auf-,aus-,bei-,ein-,mit-,nach-,vor-,zu-,zusammen-, zurück- aj. se v hl. větě v prez. a prët. umísťují na konec (abfahren - ich fahre ab); **odlučitelné i neodluč.** durch-,über-,um-,unter-,wieder- obvykle pro rozlišení původního a přeneseného významu např.: übertreten = překročit k čemu (odluč.); překročit nařízení (neodluč.)

Předložkové vazby sloves - časté rozdíly oproti češtině (uváděny ve slovnících).

schreiben **an** + akuzativ (4.pád) - psát komu, hören **von** + dativ (3.pád) - slyšet o atd

Časy: prézens užití pro přítomnost, často i pro budoucnost; **präteritum** jednoduchý minulý čas pro minulé děje (zejména při vyprávění) - *frekventovaný na severu*; **perfektum** složený min.čas - *preferenc na jihu*; **plusquamperfektum** složený min. čas pro děj, který se odehrál před jiným min.dějem nebo velmi dávno; **futurum 1** pro budoucí děje, úmysl, domněnku o přítomnosti; **futurum 2** pro děje ukončené v budoucnosti (užívá se zřídka), domněnka o minulosti. **Trpný rod (pasivum), rozkazovací způsob, konjunktiv** (viz dále)

Přičestí přítomné: Infinitiv + d V přívlastku skloňování jako příd. jméno. Příklad příd. jménem slovesným činným nebo přechodníkem: lesend čtoucí, čta / čtouc / čtouce. Sie ging weinend weg. Odešla s pláčem / plačíc. Zpodstatnělé přič. přít.: r,e Reisende cestující.

Přičestí minulé: ge + kmen +(-e)t u slabých sloves (gemacht), u silných sl. **+en** (gefahren, většinou změna kmen. samohlásky finden - gefunden) U sloves s odluč. předponou je **ge** mezi předponou a kmenem (zumachen zugemacht). Přičestí bez **ge**: 1.slovesa s neodluč. předponou (entschuldigt). 2.slovesa s dvěma předponami (verabschiedet), 3. slovesa na **-ieren** (studiert). Přič.min. má obvykle trp.význam (gekauft - koupený, koupon). Zpodstatnělé přič.min.: r,e Delegierte delegát /-ka; alles Vorgesehene vše předvídané.

I. POMOCNÁ A ZPŮSOBOVÁ SLOVESA a sloveso WISSEN - nepravidelné časování PRÉZENS

	sein	haben	werden	dürfen	können	mögen	müssen	sollen	wollen	wissen
ich	bin	habe	werde	darf	kann	mag	muss	soll	will	weiß
du	bist	hast	wirst	darfst	kannst	magst	musst	sollst	willst	weißt
er	ist	hat	wird	darf	kann	mag	muss	soll	will	weiß
wir	sind	haben	werden	dürfen	können	mögen	müssen	sollen	wollen	wissen
ihr	seid	habt	werdet	dürft	könnt	mögt	müsst	sollt	wollt	wisst
sie	sind	haben	werden	dürfen	können	mögen	müssen	sollen	wollen	wissen

Konjunktiv (1)

ich	sei	habe	werde	dürfe	könne	möge	müsse	solle	wolle	wisse
du	sei(e)st	habest	werdest	dürfest	könnest	mögest	müsstest	sollest	wolltest	wisdest
er	sei	habe	werde	dürfe	könne	möge	müsse	solle	wolle	wisse
wir	seien	haben	werden	dürfen	können	mögen	müssen	sollen	wollen	wissen
ihr	seiet	habet	werdet	dürfet	könnet	möget	müsstet	sollet	wolltet	wisset
sie	seien	haben	werden	dürfen	können	mögen	müssen	sollen	wollen	wissen

Präteritum pomocných a způsobových sloves se užívá častěji než perfektum.

	PRETERITUM									
ich	war	hatte	wurde	durfte	konnte	mochte	musste	sollte	wollte	wusste
du	warst	hattest	wurdest	durftest	konntest	mochtest	musstest	solltest	wolltest	wusstest
er	war	hatte	wurde	durfte	konnte	mochte	musste	sollte	wollte	wusste
wir	waren	hatten	wurden	durften	konnten	mochten	mussten	sollten	wollten	wussten
ihr	wart	hattet	wurdet	durftet	konntet	mochtet	musstet	solltet	wolltet	wusstet
sie	waren	hatten	wurden	durften	konnten	mochten	mussten	sollten	wollten	wussten

Konjunktiv (2)

ich	wäre	hätte	würde	dürfte	könnte	möchte	müsste	solte	wollte	wüsste
du	wärest	hättest	würdest	dürftest	könntest	möchtest	müsstest	soltest	wolltest	wüsstest
er	wäre	hätte	würde	dürfte	könnte	möchte	müsste	solte	wollte	wüsste
wir	wären	hätten	würden	dürften	könnten	möchten	müssten	sollten	wollten	wüssten
ihr	wäret	hättet	würdet	dürftet	könntet	möchtet	müsstet	solltet	wolltet	wüsstet
sie	wären	hätten	würden	dürften	könnten	möchten	müssten	sollten	wollten	wüssten

PERFEKTUM prez.od haben/sein + přič.min.

ich	bin	habe	bin	sei	habe	sei				
du	bist	hast	bist	sei(e)st	habest	sei(e)st				
er	ist	gewesen	hat gehabt	ist geworden	sei gewesen	habe gehabt	sei geworden			
wir	sind	haben	sind	seien	haben	seien				
ihr	seid	habt	seid	seiet	habet	seiet				
sie	sind	haben	sind	seien	haben	seien				

wissen: ich habe *gewusst*

způsobová: ich habe *gedurft / gekonnt, gemocht, gemusst, gesollt, gewollt* - tyto tvary jen v krátkých větách bez význ.infinitivu (Er hat es gewollt.), jinak místo přič. min. způsobového slovesa je infinitiv (Er hat es machen *wollen*.).

PLUSQUAMPERFEKTUM

prët. od haben / sein + přič.minulé

ich	war	hatte	war	wäre	hätte	wäre				
du	warst	hattest	warst	wär(e)st	hättest	wär(e)st				
er	war	gewesen	hatte gehabt	wäre gewesen	hätte gehabt	wäre geworden				
wir	waren	hatten	waren	wären	hätten	wären				
ihr	wart	hattet	wart	wäret	hättet	wäret				
sie	waren	hatten	waren	wären	hätten	wären				

ich hätte *gedurft / gekonnt...*(dürfen / können) ich hätte *gedurft / gekonnt...*(dürfen / können)

- jako v perfektu způsobových sloves

FUTURUM 1 werden + infinitiv přít.

ich	werde			ich	werde						
du	wirst	} sein		du	werdest	} sein					
er	wird			er	werde						
wir	werden			wir	werden						
ihr	werdet			ihr	werdet						
sie	werden			sie	werden						

Ich werde einen Brief schreiben. Budu psát dopis. Es wird schön sein. Bude pěkně. Eva wird (wohl!) zu Hause sein. 1. Eva bude (asi) doma. 2. Eva je asi doma.

FUTURUM 2 werden + infinitiv min.

er	wird	gehabt	haben	er	werde	gehabt	haben			
		gewesen / geworden	sein			gewesen / geworden	sein			

II. SLABÁ A SILNÁ SLOVESA

PRÉZENS Slabá slovesa: pravid. časování s koncovkami **-e,-(e)st,-(e)t;-en,-(e)t,-en** (vložené **-e-** pro usnadnění výslovnosti při zakončení kmene na **-t,-d,-fn,-chn**).

kaufen kupovat	warten čekat	Konjunktiv (1)	
ich kaufe	warte	ich kaufe	warte
du kaufst	wartest	du kaufest	wartest
er kauft	wartet	er kaufe	warte
wir kaufen	warten	wir kaufen	warten
ihr kauft	wartet	ihr kaufet	wartet
sie kaufen	warten	sie kaufen	warten

Silná slovesa: pravidelné časování, v 2. a 3.os. j.č. se mění kmen. samohlásky **a → ä, au → äu, e → i** nebo **ie, o → ö**. U konj. se kmen. samohlásky nemění.

fahren	laufen	helfen	lesen	Konjunktiv (1)			
ich fahre	laufe	helfe	lese	ich fahre	laufe	helfe	lese
du fährst	läufst	hilfst	liest	du fährst	läufst	hilfst	liest
er fährt	läuft	hilft	liest	er fahre	laufe	helfe	lese
wir fahren	laufen	helfen	lesen	wir fahren	laufen	helfen	lesen
ihr fahrt	lauft	hilft	lest	ihr fahrt	laufet	helfet	leset
sie fahren	laufen	helfen	lesen	sie fahren	laufen	helfen	lesen

PRÉTERITUM Slabá slovesa mají pravidelné koncovky **-(e)te,-(e)test,-(e)te; -(e)ten,-(e)tet,-(e)ten** **Silná slovesa** mají změnu kmen. samohlásky (a,i,e,o,u), 1. a 3.os. j.č. bez koncovky, ostatní osoby jako v přítomnosti.

kaufen	warten	silné: fahren	Konjunktiv (2)			
ich kaufte	wartete	fuhr	ich kaufte	wartete	führe	
du kauftest	wartetest	fuhrest	du kauftest	wartetest	führest	
er kaufte	wartete	fuhr	er kaufte	wartete	führe	
wir kauften	warteten	fuhren	wir kauften	warteten	führen	
ihr kauftet	wartetet	fuhrt	ihr kauftet	wartetet	führet	
sie kauften	warteten	fuhren	sie kauften	warteten	führen	

PERFEKTUM **préz. od haben / sein + přič.min.**

kaufen	warten	silné: fahren	Konjunktiv (1)			
ich habe	bin		ich habe	sei		
du hast	slabé sl. - bist	slabé sl. -	du habest	sei(e)st		
er hat	gekauft	ist gereist	er habe gekauft	sei gereist		
wir haben	silné sl. - sind	silné sl. -	wir haben	seien		
ihr habt	gelesen	seid gefahren	ihr habet gelesen	seiet gefahren		
sie haben	sind	(viz seznam)	sie haben	seien		

PLUSQUAM-PRÉT. od haben / sein + přič.min.

PERFEKTUM	war	warst	hätte	wäre	Konjunktiv (2)	
ich hatte	war	warst	ich hätte	wäre		
du hattest	warst		du hättest	wär(e)st		
er hatte	gekauft	war gereist	er hätte gekauft	wäre gereist		
wir hatten	waren		wir hätten	wären		
ihr hattet	gelesen	wart gefahren	ihr hättet gelesen	wäret gefahren		
sie hatten	waren		sie hätten	wären		

FUTURUM 1 werden + infinitiv přítomný

			Konjunktiv (1)			
ich werde			ich werde			
du wirst			du werdest			
er wird			er werde			
wir werden	kaufen / fahren		wir werden	kaufen / fahren		
ihr werdet			ihr werdet			
sie werden			sie werden			

FUTURUM 2 werden + infinitiv minulý

ich werde	gekauft haben / gefahren sein	ich werde	gekauft haben / gefahren sein
du wirst	gekauft haben / gefahren sein	du werdest	gekauft haben / gefahren sein

SEZNAM FREKVENTOVANÝCH SILNÝCH SLOVES

(Většina tvoří i složené tvary s předponami - viz např. *sehen - aussehen, stehen - verstehen*)

INFINITIV	PRÉZENS	PRÉTERITUM	PERFEKTUM
beginnen začít	er beginnt	er begann	er hat begonnen
biegen ohýbat(co), zahnout (kam)	er biegt	er bog	er hat gebogen er ist gebogen
bieten nabízet, poskytovat	er bietet	er bot	er hat geboten
bitten prosit	er bittet	er bat	er hat gebeten
bleiben zůstat	er bleibt	er blieb	er ist geblieben
empfehlen doporučit	er empfiehlt	er empfahl	er hat empfohlen
erschrecken leknot se, postrašit-slabé tvary	er erschrickt	er erschrak	er ist erschrocken
	er erschreckt	er erschreckte	er hat erschreckt
essen jíst	er isst	er aß	er hat gegessen
fahren jet	er fährt	er fuhr	er ist gefahren
fallen padat	er fällt	er fiel	er ist gefallen
fangen chytat	er fängt	er fing	er hat gefangen
finden najít	er findet	er fand	er hat gefunden
fliegen letět	er fliegt	er flog	er ist geflogen
fließen téci	es fließt	es floss	es ist geflossen
frieren mrznout	er friert	er fror	er hat gefroren
geben dát	er gibt	er gab	er hat gegeben
gehen jít	er geht	er ging	er ist gegangen
gelingen (po)dařit se	es gelingt	es gelang	es ist gelungen
gelten platit, mít platnost	er gilt	er galt	er hat gegolten
genießen požívat, užívat	er genießt	er genoss	er hat genossen
geraten dostat se (kam)	er gerät	er geriet	er ist geraten
geschehen přihodit se, stát se	es geschieht	es geschah	es ist geschehen
gewinnen vyhrát, získat	er gewinnt	er gewann	er hat gewonnen
gleichen rovnat se	er gleicht	er glich	er hat geglichen
greifen sáhnout	er greift	er griff	er hat gegriffen
halten držet	er hält	er hielt	er hat gehalten
hängen viset	er hängt	er hing	er hat gehangen
heißen jmenovat se	er heißt	er hieß	er hat geheißt
helfen pomoci	er hilft	er half	er hat geholfen
kommen přijít, přijet; dostat se (někam)	er kommt	er kam	er ist gekommen
laden zvat; nakládat	er lädt	er lud	er hat geladen
lassen nechat	er läßt	er ließ	er hat gelassen
laufen běžet, uběhnout	er läuft	er lief	er ist gelaufen
leiden trpět	er leidet	er litt	er hat gelitten
leihen půjčit	er leiht	er lieh	er hat geliehen
lesen číst	er liest	er las	er hat gelesen
liegen ležet	er liegt	er lag	er hat/ist gelegen
nehmen vzít, brát	er nimmt	er nahm	er hat genommen
raten radit; hádat	er rät	er riet	er hat geraten
reißen trhat	er reißt	er riss	er hat gerissen
rufen volat	er ruft	er rief	er hat gerufen
schaffen tvořit, vytvořit; stihnout-slabé tvary	er schafft	er schuf	er hat geschaffen
		er schaffte	er hat geschafft
scheinen svítit; zdát se	er scheint	er schien	er hat geschienen
schlafen spát	er schläft	er schlief	er hat geschlafen
schlagen bít, tluoci	er schlägt	er schlug	er hat geschlagen
schließen zavírat	er schließt	er schloss	er hat geschlossen
schneiden řezat, krájet	er schneidet	er schnitt	er hat geschnitten
schreiben psát	er schreibt	er schrieb	er hat geschrieben
schreien křičet	er schreit	er schrie	er hat geschrien
schweigen mlčet	er schweigt	er schwieg	er hat geschwiegen
schwimmen plavat	er schwimmt	er schwamm	er ist geschwommen
sehen vidět	er sieht	er sah	er hat gesehen
aussehen vypadat	er sieht aus	er sah aus	er hat ausgesehen
singen zpívat	er singt	er sang	er hat gesungen
sitzen sedět	er sitzt	er saß	er hat/ist gesessen

sprechen <i>mluvit</i>	er spricht	er sprach	er hat gesprochen
springen <i>skákat</i>	er springt	er sprang	er ist gesprungen
stehlen <i>krást</i>	er stiehlt	er stahl	er hat gestohlen
stechen <i>bodát, píchat</i>	er sticht	er stach	er hat gestochen
stehen <i>stát</i>	er steht	er stand	er hat/ist gestanden
verstehen <i>rozumět</i>	er versteht	er verstand	er hat verstanden
steigen <i>stoupat</i>	er steigt	er stieg	er ist gestiegen
sterben <i>zemřít</i>	er stirbt	er starb	er ist gestorben
streiten <i>hádat se, přit se</i>	er streitet	er stritt	er hat gestritten
tragen <i>nosit</i>	er trägt	er trug	er hat getragen
treffen <i>potkat; zasáhnout</i>	er trifft	er traf	er hat getroffen
treiben <i>hnát; provozovat</i>	er treibt	er trieb	er hat getrieben
treten <i>šlápnout</i>	er tritt	er trat	er hat getreten
trinken <i>pít</i>	er trinkt	er trank	er hat getrunken
tun <i>činit, udělat</i>	er tut	er tat	er hat getan
verderben <i>zkazit</i>	er verderbt	er verderb	er hat verderben
	es verderbt	es verderb	es ist verderben
vergessen <i>zapomenout</i>	er vergisst	er vergaß	er hat vergessen
verlieren <i>ztratit</i>	er verliert	er verlor	er hat verloren
verzeihen <i>prominout</i>	er verzeiht	er verzieh	er hat verziehen
wachsen <i>růst</i>	er wächst	er wuchs	er ist gewachsen
waschen <i>mýt, prát</i>	er wäscht	er wusch	er hat gewaschen
weisen <i>ukázat</i>	er weist	er wies	er hat gewiesen
werfen <i>házet</i>	er wirft	er warf	er hat geworfen
ziehen <i>táhnout</i>	er zieht	er zog	er hat gezogen
	er zieht	er zog	er ist gezogen
zwingen <i>nutit</i>	er zwingt	er zwang	er hat gezwungen

SMIŠENÁ SLOVESA v min.č. koncovky jako slabá, ale změna kmenové samohl. (vždy **-a-**)

brennen <i>hořet, pálit</i>	es brennt	es brannte	es hat gebrannt
kennen <i>znát</i>	er kennt	er kannte	er hat gekannt
nennen <i>nazývat</i>	er nennt	er nannte	er hat genannt
rennen <i>utíkat, pádit</i>	er rennt	er rannte	er ist gerannt
senden <i>poslat</i>	er sendet	er sandte	er hat gesandt
	er sendet	er sendete	er hat gesendet
wenden <i>obrátit (obojí tvary -jako senden)</i>			
bringen <i>přinést, přivést</i>	er bringt	er brachte	er hat gebracht
denken <i>myslet</i>	er denkt	er dachte	er hat gedacht

III. ZVRATNÁ SLOVESA

Zvrat. zájmena (*viz pod Zájmena*) jsou ve 4. nebo 3.p. Pomocné sloveso pro minulé časy je vždy **haben**: Ich habe / hatte mich der Dame vorgestellt. Představil jsem se té dámě. Ich habe / hatte mir alles anders vorgestellt. Vše jsem si představoval jinak. Existují slovesa čistě zvratná - sich kümmern, nebo s oběma možnostmi - treffen, sich treffen.

ROZKAZOVACÍ ZPŮSOB

haben	sein	werden	kaufen	sich freuen	sich merken
mit	byť	stát se	kupovat	těšit se	zapamatovat si
hab(e)!	sei!	werde!	kauf(e)!	freu(e) dich!	merk dir (das)!
habt!	seid!	werdet!	kauf!	freut euch!	merkt euch!
haben wir!	seien wir!	werden wir!	kaufen wir!	freuen wir uns!	merken wir uns!
haben Sie!	seien Sie!	werden Sie!	kaufen Sie!	freuen Sie sich!	merken Sie sich!

Změna **i-ie** v prez. sil.sloves se zachovává v 2.os.j.č.: du hilfst - hilf! pomoz!, du liest - lies! čti!

TRPNÝ ROD

werden v příslušném čase + **příčestí minulé** - vyjadřuje průběh děje - **děj nedokonavý**

ich	werde	jsem tázán	wir	werden	jsme tázáni
du	wirst gefragt	jsi tázán	ihr	werdet gefragt	jsste tázáni
er	wird	je tázán	sie	werden	jsou tázáni
er	wurde gefragt	byl tázán			
er	ist gefragt worden	byl tázán		<i>V perf. a plusq. má přič.min. slovesa</i>	
er	war gefragt worden	byl tázán		werden tvar bez ge- , tedy worden .	
er	würde gefragt werden	byl by tázán			
er	wird gefragt werden	bude tázán		<i>inf.přít.: gefragt werden být tázán</i>	
er	werde gefragt	<i>někdo říká, že on je tázán (citace)</i>			
er	würde gefragt	byl by tázán			

sein + příčestí minulé - vyjadřuje výsledek děje - **děj dokonavý**

- Der Brief wird geschrieben. Dopis se píše (je psán). Der Brief ist geschrieben. Dopis je napsán.
- Trpný rod netvoří slovesa způsobová, zvratná, slovesa bekommen, haben, kennen, wissen, fehlen, vazba es gibt atd.
 - Trpný rod lze vyjádřit i pomocí tzv. **zvratného pasíva**: Das hört sich angenehm an. To se příjemně poslouchá. Das empfiehlt sich. = Das wird empfohlen. To se doporučuje.
 - Trpný rod lze vyjádřit také větou se **zájmenem „man“**:
Man erwartete einen deutschen Gast.= Ein deutscher Gast wurde erwartet. Očekával se německý host.

KONJUNKTIV

Ve větě hlavní vyjadřuje **k.přezentu** (1) - splnitelné přání, výzvu, příkaz, citaci

Komme er nur bald! Ať jen brzy přijde!

konjunktiv préterita (2) - v přítomnosti nespílitelné přání, možnost, mínění, prosbu

Käme er nur bald! Kéž by / Kdyby jen brzy přišel!

konjunktiv plusquamperfekta (2) - totéž jako konj. préterita ale v minulosti

Wäre er nur bald gekommen! Kéž by / Kdyby byl jen brzy přišel!

Konjunktivy 1 a 2 se od sebe neliší časově, ale stupněm platnosti děje.

Společné znaky k. všech časů jsou - **e + osobní koncovky (-e, -est, -e; -en, -et, -en)**

Ve větě vedlejší se konj. vyskytuje v nepřímé řeči, v nepřímé otázce, ve větách srovnávacích, účinkových, pro vyjádření zvláštních okolností děje, ve větách podmínkových a přípustkových. Tvary konjunktivu préterita se u slabých sloves neliší od tvarů oznamovacího zp. préterita. Navíc působí konjunktivy prêt. u většiny silných i slabých sloves v mluveném jazyce zastarale. Proto se, až na pomocná a způsobová slovesa, skoro vždy užívá **opisu würde + infinitiv** (*viz dále*).

KONDITIONÁL

- **podmiňovací způsob**, zvláštní opisná forma konjunktivu, významově se téměř kryjí.

Kondicionál přítomný **würde + infinitiv přítomný**

ich würde **U pomocných a zp. sloves a wissen se používá konj. préterita.**

du würdest **Běžně se užívají i konjunktivy sloves kommen - er käme, gehen**

er würde fragen **- er ginge, bleiben - er bliebe.**

wir würden **Ich würde das Essen kaufen. Koupil bych jídlo.**

ihr würdet **ale: Er hätte eine Bitte an euch. Měl by k vám prosbu. Er wäre dir sehr dankbar.**

sie würden **Byl by ti velmi vděčný. Ich möchte dir etwas sagen. Rád bych ti něco řekl.**

Kondicionál minulé **würde + infinitiv minulé (přič.min.+ haben / sein)**

Používá se výjimečně, dává se přednost konjunktivu plusquamperfekta:

konjunktiv préterita od haben / sein + příčestí minulé

Ich würde gefragt haben. = Ich hätte gefragt. Byl bych se zeptal. Konj.přét. a kond.přít. i jako

zdvořilostní forma: Hätten Sie Zeit? Měl byste čas? Würden Sie mir helfen? Pomohl byste mi?

PŘEDLOŽKY PRÄPOSITIONEN

- **s 2. p. außerhalb** mimo *místně*, **innerhalb** uvnitř, **během**, **infolge** v důsledku, **inmitten** uprostřed, **(an)statt** místo, **während** během, **entlang** podél *čeho (též s 3.a 4.p.)* aj. (**außerhalb der Stadt**)
- **se 3. p. ab** od *hodnotově a časově*, **aus z, außer** kromě, mimo, **bei** u, při, **gegenüber** (na)proti, **mit s, nach** do, po, podle, **seit** od *časově*, **von** od, z, o, zu k, na, za, po aj. (**aus dem Hotel**)
- **s 2. a 3. p. binnen** do, za *časově*, **dank** díky, zásluhou, **trotz** i přes, **wegen** kvůli aj. (**trotz des Regens**)
- **se 4. p. (bis do), durch** skrz, *(český 7.p.)*, **für** pro, za, **gegen** proti, **ohne** bez, **um** okolo, za, **wider** proti (**für die Mutter**)
- **se 3. a 4. pádem an** na, u (*3.p.*), na, ke (*4.p.*), **auf** na, **hinter** za, **in** v (*3.p.*), do (*4.p.*), **neben** vedle, **über** nad, přes, **unter** pod, mezi, **vor** před, **zwischen** mezi *dvěma objekty* (an **dem** Tisch, an **den** Tisch) *3.pád použijeme v odpovědi na otázku kde? wo?; 4.pád na otázku kam? wohin?*
- **dvoudílné von heute an** ode dneška, **am Theater vorbei** kolem (podél) divadla aj.
- **splývání předložek se členem: am, beim, im, vom, zum** (an, bei, in, von, zu + dem); **zur** (zu + der); **ans, aufs, ins** (an, auf, in + das); *hovorově též: fürs, durchs* aj.

- V každé větě musí být vyjádřen podmět: Ich antworte. Odpovídám.
- V neosobních větách je **podmět es**: Odkazuje na podmět/předmět v jednoduché větě i v podmětových a předmětových větách **Es** ist ein Unfall hier passiert. Stala se tu nehoda. **Es** ängert mich, dass er schweigt. Rozčiluje mě, že mlčí. Ich bedaure **es**, dass er krank ist. Je mi líto, že je nemocný. Je formálním podmětem u sloves vyjadřujících stav počasí, zvuky a u brennen, klopfen, stinken aj. **Es** regnet. Prší. **Es** ist kalt. Je chladno. **Es** brennt. Hoří.
- V souřadném souvětí se neopakuje stejný podmět jen po spojkách **und** a **oder**.
- **Neurč. podmět man** - vyjadř. v češtině nejčastěji 3.os.j.č. ve zvrát. tvaru: Wie sagt **man** das auf Deutsch? Jak se to řekne německy? (viz též *Zájim. neurč.*) **Man** erzählt es. Vypravuje se to. Lidé to vyprávějí.
- **Vazba es gibt** se pojí se 4. pádem. Překládá se: je, jsou, existuje, nachází se **Gibt (Gab) es** hier ein Hotel? Je (Byl) tu nějaký hotel? Was **gibt es** Neues? Co je nového? **Es gibt** hier einen Garten. Je zde zahrada. **Wird es** (keine) Änderungen **geben?** (Ne)budou změny? **Hat es** Änderungen **gegeben?** Byly/Vyskytly se (nějaké) změny? Ich weiß, dass **es** dort einen Brief **gibt**. Vím, že je tam dopis.

VĚTA JEDNODUCHÁ

SLOVOSLED Věta oznamovací - sl. přímý: podmět + určité sloveso + ostatní větné členy

préz.	Erschreibt	einen Brief.	Er muss	einen Brief	schreiben.
prét.	Erschrieb	einen Brief.	Er musste	einen Brief	schreiben.
perf.	Er hat	einen Brief	Er hat	einen Brief	schreiben müssen.
plusq.	Er hatte	einen Brief	Er hatte	einen Brief	schreiben müssen.
fut.1	Er wird	einen Brief	Er wird	einen Brief	schreiben müssen.
fut.2	Er wird	einen Brief	Er wird	einen Brief	geschrieben haben müssen.
kond.př.	Er würde	einen Brief	Er müsste	einen Brief	schreiben.
kond.m.	Er hätte	einen Brief	Er hätte	einen Brief	schreiben müssen.

TRPNÝ ROD	préz.	prét.	perf.	fut.1	kond.př.	Ein Brief	wird	jetzt	geschrieben.	muss	jetzt	geschrieben werden.		
							wurde	jetzt	geschrieben.	musste	jetzt	geschrieben werden.		
							ist	jetzt	geschrieben worden.			müsst	jetzt	geschrieben werden müssen.
							wird	jetzt	geschrieben werden.			wird	jetzt	geschrieben werden müssen.
							würde	jetzt	geschrieben werden.			müsste	jetzt	geschrieben werden (konj. prët.)

sl. nepřímý (důrazový): zdůrazněný člen + urč. sloveso + podmět + ostatní členy

Věta tázací Heute schrieb er einen Brief. Heute muss er einen Brief schreiben.
doplňovací otázka: tázací částice + urč. sloveso + podmět + ostatní členy
 Was schrieb er heute? Was muss er heute schreiben?

zjišťovací otázka: určité sloveso + podmět + ostatní členy
Schrieb er heute einen Brief? Muss er heute einen Brief schreiben?

Věta rozkazovací Schreib (doch) deinem Bruder einen Brief!

Na konci věty je pevně dáno postavení infinitivu, přič. minulého a odlučitelné předpony - tvoří s určitým slovesem tzv. **větný rámeček**:

préz.	Ich will	mir die Stadt ansehen.	- infinitiv	Chci si prohlédnout město.
fut.1	Ich werde	mir die Stadt ansehen.	- infinitiv	Prohlédnu si město.
perf.	Ich habe	mir die Stadt angesehen.	- přičestí minulé	Prohlédl jsem si město.
prët.	Ich sah	mir die Stadt an.	- odlučitelná předpona	Prohlédl jsem si město.
préz.	Ich sehe	mir die Stadt an.	- odlučitelná předpona	Prohlédnu (Prohlížím) si město.

- Je-li **předmět vyjádřen dvěma zájmeny**, stojí zájmeno ve 4. pádu před zájmenem ve 3.pádu. **Er bringt mir ein Buch. Přinese mi knihu.** Er bringt **es** mir. Přinese **mi** ji. **Předmět vyjádřený zájmenem** stojí vždy před podst. jménem. Eva hat **es** ihrem Freund gegeben. Eva **ho** dala svému příteli. **Předmět osobní** stojí obvykle před předmětem věčným. Eva hat **ihrem Freund** ein Geschenk gegeben. Eva dala **svému příteli** dárek.
- **Více příslovečných určení** ve větě jde po sobě obvykle v následujícím pořadí:
 1. příslovečné určení - času 2. - místa 3. - způsobu
 Eva hat **gestern zu Hause fleißig** gearbeitet. Eva včera doma pilně pracovala.

- **Zvratné zájmeno sich** stojí: 1. za určitým slovesem, je-li podmět na začátku věty Jan freut **sich** darauf. Jan se na to těší. 2. v jiných případech před podmětem vyjádřeným podstatným jménem Freut **sich** Jan darauf? Těší se Jan na to?
 3. za podmětem vyjádřeným zájmenem Freut sie **sich** darauf? Těší se na to?

- Výplňková slova (částice) stojí zpravidla za urč. slovesem **doch / ja** vždyť, přece, **nämlich** totiž, **denn** ve slož. tvarech -pak (copak), **aber** ale, **wohl** snad, ovšem, **zwar** sice. Wo ist er denn? Kdepak je?

ZÁPOR

- Na zjišťovací otázku zní záporná odpověď **nein**, případně doplněná zápornou větou. **Nicht** v hl. větě, popírá-li se celá věta (tj. sloveso), je za urč. slovesem, zpravidla na konci. Kennst er Prag? Nein, er kennt Prag nicht. Popírá-li se jen část věty, je **nicht** před popíranou částí. Ist er zu Hause? Nein, er ist nicht zu Hause.
- V tázací větě je **nicht** za podmětem. Hast du nicht genug Geld? Nemáš dost peněz?
- V záporné větě je vždy pouze jedna záporná částice. Er rauchte nie. Nikdy nekouřil.
- Zájmeno **kein** žádný je v záporné větě tam, kde je možné v češtině doplnit „žádný“ případně je nutné toto zájmeno uvést. Ich habe keinen Bruder. Nemám (žádného) bratra. Ich habe keine Zeit. Nemám (žádný) čas. Er hat keinen Brief bekommen. Žádný dopis nedostal.
- Českému **již ne** odpovídá **nicht mehr**. Ich komme nicht mehr. Už nepřijdu.
- Při kladné odpovědi na zápornou otázku se používá **doch**, nikoliv **ja**. Du kommst morgen nicht? Doch, ich komme. Ty zítra nepřijdeš? Ale ano, přijdu.
- Dvojitý zápor: **weder - noch** ani - ani Er hat weder Zeit noch Geld. Nemá ani čas ani peníze.
- Záporný význam mají předpony **un-, miss-, nicht-** (unangenehm) a přípony **-frei,-leer, -los** (bleifrei) a další výrazy: **niemand** nikdo, **nichts** nic, **keiner** nikdo, **nie(mals)** nikdy aj.

SOUVĚTÍ A SPOJKY

SOUŘADNÉ - věty jsou k sobě připojeny buď bez spojek, nebo souřadícími spojkami a spojovacími výrazy (částicemi)

- **slučovací** - **und** a, **auch** také, i, **dann** pak, potom, **ebenfalls** rovněž, **außerdem** mimo to, **endlich** konečně, **ferner** dále, **sogar** dokonce, **nicht nur - sondern auch** nejen - nýbrž Er hat Gitarre gespielt, und ich habe gelesen. Hrál na kytaru a já jsem četl.
- **odporovací** - **aber** ale, **jedoch** avšak, **doch** přece, však, **sondern** nýbrž, **trotzdem** přesto, **sonst** jinak Peter war krank, aber er kam. Petr byl nemocný, ale přišel.
- **vyřučovací** - **oder** nebo, **sonst** jinak Komm bald, sonst fahre ich weg. Přijď brzy, jinak odjedu.
- **důvodové** - **denn** neboť, **nämlich** totiž, **ja** vždyť Ich kann nicht kommen, denn ich habe viel Arbeit. Nemohu přijít, neboť mám hodně práce.
- **důsledkové** - **darum / deshalb / deswegen / daher** proto, **also** tedy, tudíž Peter ist krank, deshalb geht er zum Arzt. Petr je nemocný, proto jde k lékaři.

- Souřadící spojky **und** a, **aber** ale, **oder** nebo, **sondern** nýbrž, ale, **denn** neboť nemají vliv na slovosled. Er kann nicht kommen, **denn** er hat viel Arbeit. Nemůže přijít, neboť má hodně práce.
- Po spojkce **und** a často po **oder** a **sondern** se neopakuje podmět, jestliže je shodný a následuje-li sloveso další věty. Er liest und hört dabei Radio. Čte a přitom poslouchá rádio.
- Po souřadících spojkách **deshalb, darum** proto, **trotzdem** přesto, **sonst** jinak následuje sloveso (nepřímý slovosled). Er war krank, **deshalb** kam er nicht. Byl nemocný, proto nepřišel.
- Po dvojitých spojkách **entweder-oder** buď-anebo, **nicht nur-sondern auch** nejen-ale i je přímý slovosled. Po **einerseits-andererseits** jednak-jednak, **weder-noch** ani-ani (*slovesa obou vět jsou bez záporu*) je nepřímý slovosled. **Sowohl-als auch** jak-tak i spojují jen větné členy.

PODŘADNÉ - vedlejší věty jsou připojeny buď bez spojek, nebo vztažnými zájmeny (viz výše), tázacími slovy (was, wer, wie, wohin apod.), buďadícími spojkami (dass, weil, wenn, ob, obwohl)

SLOVOSLED Věta vedlejší (větný rámeček): (odluč. předpony se ve vedl. větě neodlučují)

uvozovací slovo + podmět + ostatní větné členy + urč. sloveso nebo inf. (n.přič.) + zp. sloveso

TRPNÝ ROD	préz.	prët.	perf.	plusq.	fut.1	kond. př.	schreibt.	schreiben will.	určité sloveso stojí před infinitivem nebo přičestím
							schrieb.	schreiben wollte.	
							geschrieben hat.	hat	schreiben wollen.
							geschrieben hatte.	hatte	schreiben wollen.
							schreiben wird.	wird	schreiben wollen.
							schreiben würde.	würde	schreiben wollen.

Weißt du, dass er einen Brief schreibt? Víš, že píše dopis?
 Weißt du, wann das Theater geschlossen wird? Víš, kdy se zavírá divadlo?

- **K porušení větného rámce** dochází především: 1. **u přirovnání s „wie“ nebo „als“** - často se *připojuje až za větný rámec*. Ich kann es so gut machen **wie sie**. (Ich kann es so gut wie sie machen.) Mohu to udělat tak dobře jako ona. 2. **u vztažné věty** - často se *odtrhuje od slova, ke kterému se váže, a připojuje se až za větný rámec*. Sie hat mir die Schule gezeigt, **an der sie studiert**. Ukázala mi školu, na které studuje. 3. **u vazby dvou infinitivů**. 4. **u inf. s „zu“**.
- Věta hlavní, která stojí za větou vedlejší, začíná slovesem - *dvě slovesa vedle sebe*: Wenn es Sie **schmerzt**, **sagen** Sie es mir. Když Vás to bolí, řekněte mi to.
- Po slovesech **denken, glauben, hoffen, sagen** a některých dalších uvozujících sdělení lze spojku vynechat a přiřadit další větu jako hlavní. Uvozující věta ale musí být kladná, jinak je nutno spojku uvést. Er glaubt, **du hilfst ihm**. Domnívá se, že mu pomůžeš. Er glaubt **nicht**, **dass du ihm hilfst**. Nevěří, že mu pomůžeš.
- **Jmenný rámec** tvoří podst. jméno s členem, zájmenem, číslovkou či předložkou, je-li mezi ně vložen rozvířený přívlástek. das am meisten verkaufte Buch - nejvíce prodávaná kniha

Druhy vedlejších vět a jejich spojky:

(○ = odkaz na ZÁVISLÝ INF. č. ...)

Podmětné, předmětné - vyjadřují podmět, předmět věty hlavní - **dass** že (ve větě vypovídací), aby (ve větě žádací) (1,7,10) Es scheint, **dass** er zurückkommt. Zdá se, že se vrátí. Ich will, **dass** sie kommt. Chci, aby přišla. Předmětnou větou je i nepřímá řeč - **dass** (lze vynechat) Er sagt, **dass** sie krank ist /, sie ist krank. *nebo konj. prez. (při citování)*, sie sei krank. Stejně i nepřímá otázka - **ob, wann, wo, warum, ...** Er fragt, wann du kommst. Ptá se, kdy přijdeš. **Věty příslovečné (vztažné)** - rozvíjí podmět nebo předmět věty hlavní **der, die, das, wo(-), wie, wer, was** Der Chor, in dem ich singe. Sbor, ve kterém zpívám. Mein Freund, dessen Foto ich dir zeige, ist dort. Můj přítel, jehož fotografii ti ukazuji, je tamhle.

Věty příslovečné - vyjadřují příslovečná určení, která rozvíjejí hlavní větu:

- **místní** - **wo** kde, **woher** odkud, **wohin** kam
- **časové** - **děj současný: als** když (jednorázový děj v min.), **wenn** když, kdykoliv, **sooft** kdykoliv, **sobald** jakmile, **solange** pokud, **während** zatímco, **děj předčasný: nachdem** (potom) když, **sobald** jakmile, **wenn / als** když, **seit(dem)** od té doby, **co, kaum** sotvaže (neptímý slovesled) **Souslednost časů: je-li v hlav. větě prez., je ve v.v. perfekt.** Er ist glücklich, seitdem er die Arbeit bekommen hat. Je šťastný od té doby, co dostal práci. **Je-li v hl. větě préterit., je ve v.v. plusq.** Nachdem er gekommen war, wollte er schlafen. Poté co / Když se vrátil, chtěl spát. **děj následný: bevor, ehe** (dříve) než, **bis** až, dokud **ne** Er blieb dort, bis sie zurückkehrte.
- **způsobové** - **věta srovnávací - děj skutečný - wie** jak, jako, **als** než, **so - so** jak - tak, **je - desto** čím-tím - *indikativ, v. srovnávací - děj nesk. - als ob* jako by **děj přít. - konj. préter. n. kond. př.:** Er sieht aus, als ob er müde wäre / als wäre er müde. Vypadá, jako by byl unaven. **děj min. - konj. plusq.:** Er tat, als ob er es gewusst hätte / als hätte er es gewusst. Dělal, jako by to byl věděl. **v. účinková - sodass** takže, **so...dass** tak..., že, **ohne dass** aniž (9,10), **zu...als dass** přilisi..., než aby (Věta s **als dass** se užívá: pro **děj přít. - ind., konj. préter., kond. př.;** **děj min. - konj. plusq.:** (8)), **věta prostředku - indem** tím, že; **věta zvláštní okolnosti ohne dass** aniž, **(an)statt dass** místo aby **ind., konj.2** (9,10)
- **příčinné** - **weil / da** protože, poněvadž, **zumal** zvláště, zejména když
- **podmínkové** - **wenn** jestliže, kdyby (lze vynechat, pak slovesná otázkový), **falls** v případě, že, **sofern** jestliže, pokud **podm. skutečná - ind.:** Wenn es regnet, bleiben wir hier. Regnet es, bleiben wir hier. Bude-li pršet, zůstaneme zde. **podm. neskutečná: děj přít. - konj. préter. n. kond. př.** Käme er früher, wäre das günstiger für uns. Kdyby přišel dřív, bylo by to pro nás výhodnější. **děj minulý - konj. plusq.** Wäre er früher gekommen, (so) wäre es für uns günstiger gewesen. Kdyby byl přišel dřív, bylo by to pro nás bývalo výhodnější.
- **účelové** - **damit / dass** aby (8) Er spricht laut, damit sie ihn hören. (V němčině ozn. způsob!) Mluví hlasitě, aby ho slyšeli.
- **připustkové (ind., konj.) - obwohl / obgleich / obschon** ačkoli, **trotzdem dass** přestože

ZÁVISLÝ INFINITIV

1. **Prostý infinitiv (bez „zu“)** se klade po slovesech způsobových (Er will gut deutsch sprechen.), po lassen, bleiben, sehen, hören (Ich höre ihn kommen.), v struč. sděleních i po gehen, kommen, helfen, schicken, lehren, lernen (Gehst du mit mir einkaufen?).
2. **Infinitiv s „zu“** Kromě sloves uvedených bodu 1 se infinitivy závislé na všech dalších slovesech a všech podst. a příd. jménech spojují pomocí „zu“: Er beginnt, Tschechisch **zu lernen**. Začíná se učit česky. Es wäre sehr schön, Berlin besuchen **zu können**. Bylo by velmi pěkně moci navštívit Berlín. Wir haben den Wunsch, noch zwei Tage **zu bleiben**. Máme přání zůstat ještě dva dny.
3. **Vazba dvou infinitivů** U způsobových sloves a **hören, lassen, sehen** se v perf. a plusperf. ve spojení s dalším slovesem v infinitivu mění přič. min. na infinitiv: Das **habe** ich nicht **gewollt**. To jsem nechtěl. → Das **habe** ich nicht machen **wollen**. To jsem nechtěl udělat. Er **hat** mich dort **gelassen**. Nechal mě tam. → Er **hat** mich dort stehen **lassen**. Nechal mě tam stát. Infinitiv řídicího slovesa stojí na konci věty. Ve větě vedlejší se určitý slovesný tvar předsouvá před oba infinitivy (stejně i 3 inf.). Er sagt, dass ich es nicht **hätte** machen sollen. (konj.) Říká, že jsem to neměl dělat.
4. **Vazba sein + infinitiv s „zu“** vyjadřuje pasivní možnost či nutnost (lze, je možno, je třeba). Nositel děje není vyjádřen. Das Problem ist **zu lösen**. Problém je třeba (lze) řešit. Der Antrag war heute **auszufüllen**. Žádost bylo třeba (lze) dnes vyplnit. (význam z kontextu)
5. **Vazba haben + infinitiv s „zu“** vyjadřuje aktivní možnost, nutnost (původce děje má možnost, povinnost něco vykonat). Wir haben noch viel **zu lernen**. Musíme se ještě hodně učit.
6. **Vazba pflegen + infinitiv s „zu“** vyjadřuje opakování děje. Ich **pflege** spät schlafen **zu gehen**. Chodívám pozdě spát.
7. **Vedlejší věty s „dass“** lze nahradit inf. s „zu“, je-li v hlavní i vedlejší větě stejný podmět, nebo je podmět vedlejší věty obsažen jako předmět ve větě hlavní, nebo je-li podmětem věty hlavní **es** a vedlejší **man**. Eva hofft, **dass** sie zu uns kommt. Eva hofft, zu uns **zu kommen**. Eva doufá, že k nám přijde. Sie bat **mich**, **dass** **ich** auf sie warte. Sie bat mich, auf sie **zu warten**. Žádala mě, abych na ni počkal. **Es** ist verboten, **dass** **man** im Gang raucht. Es ist verboten, im Gang **zu rauchen**. Na chodbě je zakázáno kouřit. Náhrada není možná po některých slovesech sdělení jako sagen, schreiben aj.
8. **Účelovou větu s „damit / dass“ a účinkovou větu s „als dass“** lze nahradit vazbou infinitivu s „um zu“, má-li věta hlavní a vedlejší stejný podmět. Er treibt Sport, **um gesund zu bleiben**. (...damit er gesund bleibt.) Sportuje, aby zůstal zdravý.
9. **Vazby s „ohne zu“ a „statt zu“** Má-li hl. a vedl. věta stejný podmět, užívá se místo vedlejších vět s **ohne dass** a **statt dass** často vazby infinitivu s **ohne zu** a **statt zu**. Er ist weggegangen, **ohne zu bezahlen**. (ohne dass er bezahlte.) Odešel, aniž (by) zaplatil. (viz též 10)
10. **Infinitiv minulý** se tvoří: **přič. minulé význam slovesa + haben / sein**. Předchází-li čas věty vedlejší času věty hlavní, nahrazuje se obvykle minulý čas vazbou inf. **minulého s „zu“**. Er ist froh, **dass** er hier geblieben ist. → Er ist froh, hier **geblieben zu sein**. Je rád, že tu zůstal.

PSANÍ ČÁRKA INTERPUNKTION

Čárka se píše obdobně jako v češtině:

- Mezi větami, vět. částmi, výrazy stejného řádu. Die Tür war auf, ich trat ein. Es war eine lange, anstrengende Fahrt. Ale: die allgemeine politische Situation.
- Při oddělování slov či větných částí ve výčtu: Hier sind Weltfirmen wie Daimler-Benz, Bosch, Porsche und dergleichen angesiedelt.
- Po ja, nein, doch, also, gut, na gut, schön aj. jsou-li úvodem pro další sdělení: Ja, natürlich. Also, ich bin da nicht Ihrer Meinung. Gut, wir werden sehen. Ale: Ich bin da also nicht Ihrer Meinung.
- Před vedlejší větou nebo rozšířenou infinitivní konstrukcí, které následují po hl. větě. Ich habe erst gestern Abend erfahren, dass du heute kommst. Er hat keine Zeit gehabt, sich vor seiner Abfahrt zu erkundigen. Ich bin eben gekommen, um Ihnen die ganze Sache zu erzählen.
- Před hl. větou, předchází-li jí vedl. věta nebo rozšířená inf. konstrukce. Wenn du kommen kannst, werde ich sehr glücklich sein. Um Ingenieur zu werden, muss man einen mathematischen Geist haben.
- Při vyznačování přístavku a vložených vět. Wir beide, du und ich, sind eingeladen. Er war mit Bertold, einem guten Jugendfreund, ins Theater gegangen. Wir waren mit dem, was er sagte, nicht zufrieden.
- Před zdůrazněnými poukazy jako z.B. (zum Beispiel), vor allem, und zwar, besonders, u.a. (unter anderem), aj. Das Wetter war sehr schön, vor allem gestern. Ale: Wir waren vor allem nicht gut informiert.

Čárka se nepíše:

- Před nerozšířeným závislým infinitivem. Es ist höchste Zeit zu gehen.
- Před infinitivem závislým na modál. slovese. Ich muss kommen. Ich muss unbedingt zu dir kommen.
- Po infinitivu na začátku sdělení. Einkaufen gehen wir am Nachmittag.